

Bayer Zsolt: Cinke

2012 december 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

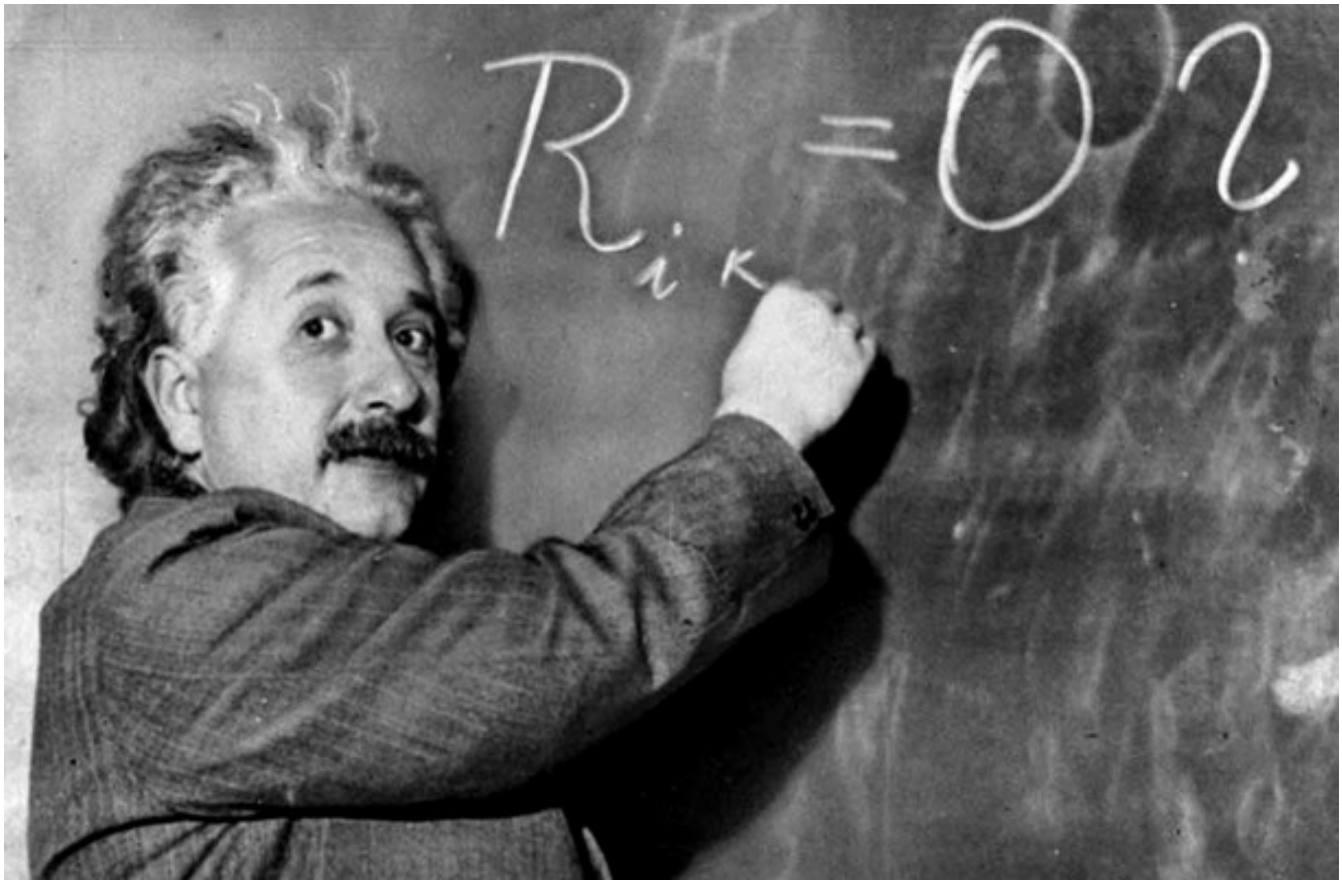
1915 novemberében a Porosz Tudományos Akadémián el?adás-sorozatot tart egy harminchat éves fiatalember. Albert Einsteinnek hívják. Valami relativitáselméletr?l beszél – és Marx Károly, valamint Sigmund Freud után beveri a harmadik szöget az addig létez? világ koporsójába.

Csak arra nem adott választ a harminchat éves fiatalember, hogy a karácsony vaníliaillata és a halál édes-savanyú szaga között elterül? valamit miért is nevezzük egészen pontosan életnek.

A halál édes-savanyú szagában állok, egy kórteremben.

Elbúcsúzom a nagyanyámtól.

Már nincsen magánál, és ha nem tudnám, hogy ? az, nem gondolnám, hogy közöm van hozzá. De tudom, hogy ? az, és a tudatom hozzábilincsel a fájdalmamhoz. Fogom a kezét, beszélek hozzá. Megköszönök mindent. Elköszönök. Azt képzelem, hall engem, valahonnét a másik világból fordul felém, részvéttel. Falnak d?lök. Sírok. Siratom önmagam.

– Most már ágyba kell bújni, kisfiam…

Bújok… Dunyha-bárkám lágy ölén ringatózva kérlelem még ?t, hogy keltsen fel hajnalban, amikor kel ? is, és megy a konyhába madártejet készíteni.

– Hogy készül a madártej, nagymama?

– Hát hajnalban megfejem a cinkét, kisfiam…

Látni akarom azt, azt a cinkefejést. Azért kérlelem. És tudom, majd úgyis azt mondja, „költögettelek, kisfiam, de hiába”, és én csalódott leszek és haragudni fogok, s persze ott lesz a harag mögött a végtelen hála, amiért nem engedte összetörni a varázslatot. S csak az aranysárga madártej maradt, a hatalmas felh?cskékkel, a hosszú, barna vaníliarúddal és a közelg? karácsony ígéretével.

Állok az édes-savanyú halálszagban. Nagyanyám ágya halál-bárka, a Sztüx nyugodt vizén jár. Teste cinkényi madártest csupán, kifejte bel?le az életet kilencvenhét esztend?. A rettenetes század…

Akkor született, amikor kivégezték Ferenc Ferdinánd gyilkosait. Amikor a Monarchia még egyszer utoljára megmutatta erejét, és Gorlicénél áttörte az orosz vonalakat. Együtt született Szeleczky Zitával és Ingrid

Bergmannal. Csak hát ? Nagykátán született, és Lipták Magdolnának anyakönyvezték. Szép, szelíd, evangélikus tót lánynak született. Anyját, apját már gyerekkorában elvitte a morbus hungaricus, gyorsan, egyszer?en, könyörtelenül. Semmi madame Chauchat – Nagykátáról nincsen út a Varázshegyre. Nagykátáról a temet?kbe vittek az utak, és Gádorosra, nevel?szül?khöz. Végül aztán Budapestre, a Táltos utcába, a harmadik emeletre, egy nehéz természet? sváb mellé, egész életre.

Nagykátáról az én dunyha-bárkámhoz vitt az út. Ahonnét mindig lekéstem a cinkefejést – de sohasem késhettem le a tésztagyúrást. Olyan vékonyra és egyformára vágta a maga gyúrta tésztát Lipták Magdolna, hogy az csuda. Aztán feldobta párszor marokkal a leveg?be, s úgy kötötte tiszta damasztba. Szerette a maga gyúrta tésztát. Szerette az ételt. Szeretett engem. Szerette az életét, amin alig-alig volt szeretnivaló. És rengeteg néma panasz és jajgatás volt a mosolyában, csak ezt mi, gyerekek nem vettük észre sohasem. És gyerekfejjel még meg is mosolyogtuk titokban, ha láttuk imára borulni a kisszobában. Vagy amikor imára kulcsolta kezét ebéd el?tt.

S amikor Jézust hozta szóba karácsony estéjén.

Mert mi az ajándékokra lestünk, ártatlanul, de gonoszan. És az ? jézusos szava és vaníliaillata lett az örök karácsony mégiscsak, valahogyan.

Adventvasárnap állok az édes-savanyú halálszagban, egy kórházi ágy mellett. Egy aprócska cinke mellett. Feleségem vigasztal. Mondanám neki, hogy jobb ez így neki is, de nem tudom. Nem tudok mondani semmit sem. Ugyanis haldoklik id?sebb Bayer Ottmárné született Lipták Magdolna. A nagyanyám. Akkor született, amikor Einstein a Porosz Tudományos Akadémián valami relativitáselméletr?l beszélt. Csak azt nem tudta a drága Albert úrfi, hogy mégiscsak van gyorsabb a fénynél. Lipták Magdolna Nagykátáról gyorsabban lett cinke, mint ahogy a fény elhozta a karácsonyt. És elrepült ágyából, halál-bárkájából, és mostantól arra vigyáz csak, hogy össze ne törje valahogyan a varázslatot. Az én maradék varázslatomat.

Sokért nem adtam volna, ha a rettenetes század halt volna meg advent vasárnapján a Nagymama helyett. De hát ezt sem én döntöm el. Én csak azt dönthetem el, hogy Lipták Magdolna mostantól örökre velünk marad. Mert nincsen karácsony nélküle. S csak akkor nem lesz nagymama, ha elt?nnek örökre a cinkék. De addigra mindegy lesz úgyis. Most viszont még nem mindegy. Egy kicsit még nem. Mert elrepült egy cinke a kórházi ágyból, az édes-savanyú halál szagból, és vaníliaillat maradt utána. És Jézus is megszületett. Halleluja…

Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló